

ЗАСВІР

Першае ўзгадванне – 1701 г. з заснаваннем манастыра кармялітаў; з 1860 г. Засвір – мястэчка.

Пачатак XX ст. – у 1907 г. ў вёсцы Засвір налічвалася 140 жыхароў, тут знаходзіліся касцёл (царква), карчма, народнае вучылішча.

Наш час – вёска, каля 70 жыхароў, маюцца крамы, клуб, бібліятэка.

54°50,59' с.ш., 26°27,74' в.д.

Дом людовы
Дом людовой

Каплічка
Часовня

Троіцкі касцёл (1713 г.) і рэшткі комплексу манастыра кармялітаў (1701 г.).
Троицкий костел (1713 г.) и остатки монастырского комплекса кармелитов (1701 г.).

У 1701 г. фундатары Зяновічы заснавалі ў Засвіры манастыр кармялітаў, у якім спачатку было 19 манахаў-мужчын. Праз 13 год пабудавалі Троіцкі касцёл у стылі «сармацкага барока»: прыземісты, ваяўнічы, масіўны храм. Да касцёла прымыкаў аднапавярховы будынак манастыра (значна разбураны), які ўтвараў замкнуты ўнутраны дворык. У наваколлі быў агароджаны парк, сажалкі, людовы дом (часткова захаваліся). Пасля паўстання 1863 г. царскія ўлады манастыр скасавалі, а ў будынках змяшчаліся народнае вучылішча (з 1885 г.), царкоўна-прыходская школа (з 1897 г.). Зараз касцёл адноўлены і дзейнічае. Перад касцёлам захаваліся капліца-«касціца», вежа-званіца і невялікая мураваная брама.

За касцёлам размешчана пахаванне нямецкіх салдат Першай сусветнай вайны. За 2,5 км на паўднёвы захад археолагамі выяўлена паселішча пачатку 2-га тысячагоддзя н. э., за 1,5 км на захад – селішча X ст. (знойдзены домніцы для плаўлення жалеза з балотнай руды), а амаль побач – комплекс балцкіх пахаванняў – кургану VI–XII стст.

Селішча X ст. н.э.
Селище X в. н.э.

Воінскае пахаванне часоў Першай сусветнай вайны (нямецкае)
Воинское захоронение времен Первой мировой войны (немецкое)

В 1701 г. Зеновичи основали в Засвири монастырь кармелитов, в котором первоначально было 19 монахов-мужчин. Через 13 лет построили Троицкий костел в стиле «сарматского барокко»: приземистый, воинственный, массивный храм. К костелу примыкало одноэтажное здание монастыря (значительно разрушено), образующее замкнутый внутренний дворик. В окрестностях был огороженный парк, пруды, дом для прислуги (частично сохранился). После восстания 1863 г. царские власти монастырь упразднили, а в зданиях размещались народное училище (с 1885 г.), церковно-приходская школа (с 1897 г.). Сейчас костел восстановлен и действует. Перед костелом сохранились часовня, колокольня и каменная брама.

За костелом находится захоронение немецких солдат Первой мировой войны. В 2,5 км на юго-запад археологами обнаружено поселение нач. 2 тысячелетия н. э., за 1,5 км на запад – городище X в. (найжены домницы для плавления железа из болотной руды), а в трехстах метрах – комплекс балтских захоронений – курганов VI–XII вв.

Гісторычная замалёўка

Пачынаючы з 1920 года на працягу шасці гадоў у Засвірскім касцёле працаваў святаром пэат, драматург, філосаф, публіцыст Канстанцін Мацвеевіч Стаповіч (літаратурны псеўданім – Казімір Сваяк). Тут ён напісаў даследаванне «3 гісторыі Свірскага касцёла». У 2010 г. выйшла яго кніга «Казімір Сваяк. Выбраныя творы», з нагоды 120-годдзя са дня нараджэння ў Засвірскім касцёле ўстаноўлена памятная дошка.